

ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับคุณภาพกำไร

EARNINGS QUALITY AND GOODWILL FROM BUSINESS COMBINATIONS

ฐิติรัตน์ มีมาก¹, นิโบล นาคะเลิศวิ²
เชมญา คินิมาน², อุษณีย์ ชื่นยืนยง³

บทคัดย่อ

ค่าความนิยม จากการรวมธุรกิจของบริษัทสามารถบ่งบอกได้ถึงผลผลตอบแทน โดยบริษัทที่มีค่าความนิยมสูงย่อมมีมูลค่าของบริษัทสูงไปด้วย อย่างไรก็ตามในการจ่ายจำนวนเงินส่วนเกินที่มากกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกซื้อ อาจเนื่องมาจากการประเมินมูลค่ากิจการผิดพลาดหรือเกิดจากการที่ผู้บริหารตัดสินใจซื้อกิจการในราคาสูงเพื่อจะได้เป็นเจ้าของธุรกิจทั้งหมด จากการศึกษาพบว่าค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไร ซึ่งการวัดคุณภาพกำไร ไม่ได้เป็นคำตอบสุดท้ายที่จะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการทั้งหมด แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลจากงบการเงินหรือนักลงทุนจะต้องศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์อย่างระมัดระวังและรอบครอบ

คำสำคัญ: ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ
คุณภาพกำไร การรวมธุรกิจ

Abstract

Goodwill from business combination

of the company can indicate the return. With companies that have high popularity will have a high value of the company. However, in paying the excess amount over the fair value of the net assets of the acquired entity. Maybe due to incorrect valuation of the business or due to the management's decision to buy the business at a high price in order to be the owner of the entire business. According to studies, it has been found that goodwill from business integration is related to profit quality which the measure of profit quality is not the final answer to indicate the operational efficiency of the entire business, but only part that is used for consideration. The users of information from financial statements or investors must carefully study the information and analysis.

Keywords: Goodwill from Business Combinations, Earnings Quality, Business Combinations

¹รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

²อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

³อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

บทนำ

ในอดีตที่ผ่านมามีหลายบริษัทที่มีการตกแต่งบัญชีขึ้น โดยแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่ไม่ได้สะท้อนความเป็นจริงของกิจการ จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ทำให้งบการเงินถูกกล่าวหาว่าขาดความน่าเชื่อถือและขาดความมีคุณภาพของงบการเงิน แต่ในอีกมุมหนึ่ง การที่ผู้ลงทุนมองแต่ผลกำไรของกิจการโดยไม่เข้าใจพื้นฐานทางบัญชีก็อาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินด้วยเช่นกัน กำไรถือเป็นข้อมูลทางการเงินที่มีความสำคัญในรายงานทางการเงิน และเป็นสิ่งที่ผู้บริหารคำนึงถึงเป็นอันดับแรกๆ เนื่องจากนักลงทุนต้องการเป้าหมายอย่างง่ายในการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท การที่นักลงทุนใช้กำไรเป็นจุดอ้างอิงอย่างง่ายต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจและให้ข้อมูลส่วนเพิ่มกับบริษัทที่สามารถรายงานผลกำไรได้เป็นไปตามเป้าหมาย จึงเป็นมูลเหตุสำคัญต่อผู้บริหารในการรายงานผลกำไรให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือเป็นไปตามความคาดหวังของนักลงทุนไม่ว่าจะเป็นผลกำไรที่เป็นบวก การรายงานผลกำไรที่แสดงถึงแนวโน้มที่ดีขึ้น หรือการรายงานผลกำไรที่เป็นไปตามหรือเกินกว่าที่นักลงทุนคาดการณ์ (สมชาย สุภัทรกุล, 2548)

ในการรวมธุรกิจ ต้องนำมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 มาตรฐาน (ปรับปรุง 2560) เรื่องการรวมธุรกิจ ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2559 (IFRS 3: Business Combinations (Bound volume 2017 Consolidated without Early Application)) (สภาวิชาชีพบัญชีในพระราชบัญญัติ, 2560, ออนไลน์) มาถือปฏิบัติโดยมีเนื้อหาบางส่วนกล่าวไว้ว่า ในการรวมธุรกิจที่

สามารถระบุได้ว่า กิจการใดเป็นผู้ซื้อโดยกิจการหนึ่งซื้อหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงของกิจการหนึ่งเกิน 50% ก็สามารถใช่วิธีซื้อ (Purchase Method) ในการบันทึกบัญชีซึ่งการบันทึกบัญชีตามวิธีซื้อจะทำให้เกิดค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ หากต้นทุนจากการรวมธุรกิจสูงกว่าสัดส่วนของผู้ซื้อในมูลค่ายุติธรรมสุทธิของสินทรัพย์ หนี้สิน สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นที่ระบุได้ของผู้ที่ถูกซื้อ และไม่อนุญาตให้มีการตัดจำหน่ายค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ แต่ต้องทดสอบการด้อยค่าแทนทุกปี โดยค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจแสดงถึงจำนวนเงินที่ผู้ซื้อจ่ายคาดหวังประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่จะได้รับจากสินทรัพย์เข้ามาสู่กิจการ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากชื่อเสียงของกิจการ ทำเลที่ตั้งของกิจการ ประสิทธิภาพในการผลิต ฯลฯ โดยทางทฤษฎีบัญชีกล่าวว่า ค่าความนิยม คือส่วนที่ทำให้กิจการสามารถหากำไรได้สูงกว่าระดับปกติ สำหรับกิจการประเภทเดียวกัน (เมธากุล เกียรติกระจาย และ ศิลพร ศรีจันทเพชร, 2547) ดังนั้นหากค่าความนิยมสามารถสะท้อนถึงผลการดำเนินงานในอนาคตที่ดีขึ้นของกิจการตามแนวคิดที่กล่าวมา จึงอาจกล่าวได้ว่า ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจเป็นตัวที่แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของผู้จ่ายซื้อที่มีต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นตามมาในภายหลังจากการรวมธุรกิจ

ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2560) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 เรื่องการรวมธุรกิจ (ฉบับปรับปรุง 2560) โดยได้ให้ความหมายของค่า

ความนิยม ว่าหมายถึง สินทรัพย์ที่แสดงถึงผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่จะได้รับจากสินทรัพย์อื่นที่ได้มาจากการรวมธุรกิจ ซึ่งไม่สามารถระบุและรับรู้เป็นรายได้แยกออกมาให้ชัดเจนได้ ค่าความนิยมแตกต่างจากสินทรัพย์ประเภทอื่นตรงที่มูลค่าของค่าความนิยมนั้นเกิดจากมูลค่าที่เพิ่มขึ้นจากการรวมธุรกิจ ซึ่งไม่สามารถระบุและรับรู้เป็นรายการแยกออกจากกันได้

Urapeepattanapong et al. (2007) ได้สรุปว่า การควบรวมกิจการจะก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยบริษัทที่ดำเนินการเป็นอิสระก่อนการควบรวมกิจการ อาจมีการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ หลังจากควบรวมกิจการแล้วการใช้ทรัพยากรต่างๆ ของบริษัทร่วมกันก็จะทำให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น นอกจากนั้นการควบรวมกิจการจะทำให้มีกิจการที่หลากหลายมากขึ้นนับเป็นการกระจายความเสี่ยงที่ดี กล่าวคือถ้ากิจกรรมด้านใดประสบความล้มเหลวก็ยังมีกิจกรรมด้านอื่นที่คอยค้ำจุนให้กิจการดำรงอยู่ได้ ทำให้บริษัทมีความมั่นคงมากยิ่งขึ้น

Henning, S.L., Shaw, W.H., Stock, T. (2004: 99-121) ได้แยกองค์ประกอบของค่าความนิยมเป็น 1) Going-concern Goodwill หมายถึง ค่าความนิยมที่เกิดจากความสามารถของธุรกิจในการก่อให้เกิดอัตราผลตอบแทนจากการรวมธุรกิจที่สูงกว่าการดำเนินงานตามปกติ 2) Synergy Goodwill หมายถึง ค่าความนิยมที่เกิดจากการเสริมแรงร่วมกันของกิจการ ผู้ซื้อและกิจการผู้ถูกซื้อ 3) Residual Goodwill หมายถึง จำนวนเงินที่จ่ายสูงเกินไปในการซื้อกิจการอันเกิดจากการประเมินมูลค่ากิจการผิดพลาด

ค่าความนิยมที่เกิดจากองค์ประกอบที่ 1 และ 2 ถูกเรียกว่า Core Goodwill ซึ่งสนับสนุนแนวทางคิดที่ว่าค่าความนิยมแสดงถึงประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต ประโยชน์ดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจากการปรับปรุงกระบวนการผลิต การใช้ทรัพยากรร่วมกัน อันก่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้เพิ่มขึ้น หรืออาจเกิดจากการได้ผู้บริหารที่เก่งและมีประสบการณ์สูงมาบริหารงาน อย่างก็ตาม ในการจ่ายซื้อกิจการอาจมีการจ่ายซื้อสูงเกินไปอันเนื่องมาจากประเมินมูลค่ากิจการผิดพลาดหรือเกิดจากการที่ผู้บริหารตัดสินใจซื้อกิจการในราคาสูงเพื่อจะได้เป็นเจ้าของธุรกิจชั้นนำทั้งหมด โดยที่ประโยชน์ที่จะได้รับจากการรวมธุรกิจมีน้อยมากหรือแทบไม่มีเลย ดังนั้น ค่าความนิยมที่เกิดจากองค์ประกอบที่ 3 จึงไม่ก่อให้เกิดมูลค่าที่เพิ่มขึ้น

ในทางปฏิบัติผู้ใช้งบการเงินไม่สามารถแยกองค์ประกอบของค่าความนิยมได้ เนื่องจากต้องใช้ตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์และการวิเคราะห์ทางสถิติตลอดจนยากต่อการเก็บข้อมูลที่น่าเชื่อถือประกอบการคำนวณ จึงไม่สามารถสรุปว่าค่าความนิยมที่เกิดจากการที่กิจการบันทึกนั้นมาจากส่วนใด และจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มต่อกิจการหรือไม่ ผู้ใช้งบอาจกังวลว่า ถ้าค่าความนิยมในการรวมธุรกิจเกิดจากองค์ประกอบที่ 3 ย่อมไม่ควรสนับสนุนวิธีการบัญชีที่ให้บันทึกค่าความนิยมเป็นสินทรัพย์

เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลาเพชร ศรีจันทเพชร (2547) ได้กล่าวว่า ค่าความนิยมเป็นส่วนที่ทำให้กิจการสามารถหากำไรได้สูงกว่าระดับปกติสำหรับกิจการประเภทเดียวกัน ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากชื่อเสียงของกิจการ ทำเลที่ตั้งของกิจการ ประสิทธิภาพในการผลิต และการบริหารงานหรือการผูกขาดในสินค้า กิจการอาจได้ค่าความนิยมมาจาก

การรวมธุรกิจ ซึ่งกิจการต้องกำหนดราคาทุนของค่าความนิยมขึ้นตามเกณฑ์มูลค่ายุติธรรม ณ วันซื้อธุรกิจ ส่วนค่าความนิยมที่เกิดขึ้นเองภายในกิจการต้องไม่รับรู้ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในเป็นสินทรัพย์ เนื่องจากรายจ่ายที่กิจการจ่ายไปเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตนั้นไม่ทำให้เกิดสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เป็นไปตามเงื่อนไขในการรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชี รายจ่ายที่เกิดขึ้นนี้ไม่ถือเป็นทรัพยากรภายใต้การควบคุมของกิจการที่สามารถระบุได้และค่าความนิยมนี้ก็ไม่สามารถวัดมูลค่าราคาทุนได้อย่างน่าเชื่อถือ

ชลธิชา นาควิสุทธิ (2547) กล่าวว่า ค่าความนิยมเป็นส่วนต่างของเงินที่ผู้ซื้อจ่ายสูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของกิจการที่ซื้อ มา เนื่องจากแน่ใจในคุณภาพและชื่อเสียงของกิจการที่มีมาช้านานของกิจการที่ถูกซื้อ ในทางบัญชีถือเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนประเภทที่ไม่สามารถระบุได้ (Unidentifiable Intangible Assets) หมายถึง สินทรัพย์ที่กิจการไม่สามารถระบุแยกต่างหากออกจากสินทรัพย์อื่นได้ หรือไม่สามารถนำไปขายแยกต่างหากจากสินทรัพย์อื่นได้ ต้องขายไปพร้อมสินทรัพย์อื่นหรือขายไปพร้อมกับกิจการ ซึ่งค่าความนิยมอาจเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ ด้วยกันคือ 1) ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากภายในกิจการ (Internally Generated Goodwill) ค่าความนิยมประเภทนี้ เกิดขึ้นจากการที่กิจการประสบความสำเร็จจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลานาน ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับที่โดดเด่นกว่ากลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกัน ซึ่งมีสาเหตุได้จากหลายปัจจัย เช่น คุณภาพของสินค้าหรือการให้บริการยอดเยี่ยมที่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มสินค้าหรือบริการประเภทเดียวกัน หรือมีผู้บริหารที่ดีเลิศทำให้การดำเนินงานบรรลุ

เป้าหมายกว่ากลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกัน 2) ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อกิจการ (Goodwill Arising from Business Combinations) ค่าความนิยมประเภทนี้เกิดขึ้นจากการรวมธุรกิจ โดยวิธีซื้อ (Purchase Method) โดยระบุไว้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ฉบับปรับปรุง 2560) เรื่องการรวมธุรกิจ ว่ากรณีที่เกิดการยอมจ่ายเงินซื้อกิจการอื่นมาในราคาที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ ณ วันที่ซื้อกิจการ เนื่องจากคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตคือจากผลผลิตของสินทรัพย์ที่ระบุได้จะเกิดขึ้นเมื่อสินทรัพย์แต่ละรายการที่ไม่เข้าเงื่อนไขการรับรู้ในงบแสดงฐานะทางการเงิน โดยที่ผลผลิตของสินทรัพย์ที่ระบุได้จะเกิดขึ้นเมื่อสินทรัพย์ที่ระบุได้ต่างๆ ทำงานสอดคล้องสัมพันธ์กัน ทำให้ประโยชน์เศรษฐกิจที่ได้รับโดยรวมสูงกว่าผลรวมของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่ได้รับจากการทำงานของสินทรัพย์แยกจากกันซึ่งค่าความนิยมจากการซื้อกิจการสามารถคำนวณได้จาก ค่าความนิยม = ต้นทุนการซื้อกิจการ - มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ซื้อ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การรวมตัวกันเป็นหนทางที่จะแก้ปัญหา โดยการซื้อธุรกิจจะทำให้ขนาดของสินทรัพย์ใหญ่ขึ้น มีฐานะการเงินแข็งแกร่งขึ้น การซื้อธุรกิจไม่เพียงแต่เป็นการรวมสินทรัพย์ที่มีตัวตนเท่านั้น แต่เป็นการรวมสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนด้วย เช่น สัมปทานต่างๆ ที่ได้รับจากภาครัฐบาล ลิขสิทธิ์ หรือสิทธิบัตร และค่าความนิยมซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ไม่มีตัวตนที่รับรู้รายได้จากการรวมธุรกิจ (Business Combinations) ตามวิธีซื้อเท่านั้น โดยเป็นผลต่างระหว่างต้นทุนที่จ่ายไปกับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินที่

สามารถวัดมูลค่าได้อย่างแน่นอน ณ วันซื้อ โดยค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจเป็นตัวแสดงถึงศักยภาพหรือความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้นอันเป็นผลตอบแทนจากการซื้อธุรกิจ การควบรวมกิจการจะก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยบริษัทที่ดำเนินการเป็นอิสระก่อนการควบรวมกิจการ อาจมีการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ หลังจากควบรวมกิจการแล้วการใช้ทรัพยากรต่างๆ ของบริษัทร่วมกันก็จะมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

คุณภาพกำไร

คุณภาพกำไร หมายถึง กำไรที่กิจการรับรู้สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในอนาคต หรือหมายถึง กำไรขาดทุนที่เป็นตัวแทนที่ดีในการคาดการณ์ถึงผลประกอบการในอนาคต กำไรที่มีคุณภาพต้องไม่ผันผวนและไม่ยากต่อการคาดการณ์แน่วแน่ (สรรพงษ์ ลิ้มปรีธารกุล, 2547: 59-60)

Stickney (1996) ได้กำหนดนิยามของคุณภาพกำไร หมายถึง ความสามารถของกำไรในการสะท้อนกระแสเงินสดที่อยู่เบื้องหลังการเกิดกำไร ตัวเลขกำไร ที่อาศัยการประมาณที่ซับซ้อน กว่าจะได้มาซึ่งตัวเลขกระแสเงินสดในอนาคตจะถือว่ากำไรนั้นมีคุณภาพต่ำ นอกจากนี้ The Financial Accounting Standards Board (FASB) ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับคุณภาพกำไรไว้ใน FASB'S Discussion Memorandum on Materiality ไว้ว่า กำไรที่แท้จริง (Real Earnings) หรือกำไรที่มีคุณภาพสูงควรเป็นกำไรที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติ สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสด ที่เพียงพอต่อการที่จะทำการเปลี่ยนสินทรัพย์ที่เสื่อมค่าได้ เป็นกำไรที่ได้มาจากรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ (วรศักดิ์ ทุมมา

นนท์, 2543: 553)

คุณภาพกำไรสามารถมองได้หลายมุม เช่น หากผู้บริหารจัดทำข้อมูลบัญชีโดยไม่ยึดหลักความระมัดระวัง อาจส่งผลลบต่อคุณภาพกำไร หรือ ถ้าตัวเลขกำไรสามารถเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้มาก กำไรจะมีคุณภาพมากด้วย เป็นต้น คุณภาพกำไรจึงมีค่านิยามที่แตกต่างกันออกไป แนวคิดของคุณภาพกำไรเกิดขึ้นมาจากการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานเพื่อค้นหาว่าหลักทรัพย์ใดมีมูลค่าซื้อขายสูงกว่าหรือต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริงของหลักทรัพย์นั้น (Intrinsic Value) ซึ่งข้อมูลทางการเงินหรือข้อมูลหลักที่จะใช้วิเคราะห์ว่าหลักทรัพย์ใดมีมูลค่าซื้อขายสูงกว่าหรือต่ำกว่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้ยังม้งานวิจัยที่ได้พยายามเสนอแนวคิดคุณภาพกำไรในแง่มุมอื่น เช่น กำไรที่มีคุณภาพสูงควรเป็นกำไรที่ยั่งยืน (Sustainable Earnings) หรือข้อมูลกำไรที่มีคุณภาพสูงกว่าจะต้องรับรู้ขาดทุนให้ทันเวลา (Timely Loss Recognition) เพราะขาดทุนที่รับรู้จะช่วยสะท้อนปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลลบแก่บริษัทได้มากกว่า อย่างไรก็ตามก็ดี นิยามของคุณภาพกำไรยังไม่ชัดเจนนัก

Dechow, Ge and Schrand (2010) ได้นิยามคุณภาพกำไรไว้อย่างชัดเจนว่าคุณภาพกำไรที่สูงกว่าย่อมให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการดำเนินงานของบริษัทได้มากกว่า ซึ่งข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนอกจากนั้นยังได้สรุปลักษณะสำคัญของนิยามคุณภาพกำไรไว้ 3 ข้อ ได้แก่ 1) คุณภาพกำไรจะขึ้นอยู่กับความเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจของข้อมูล สามารถจะบอกได้ว่ากำไรนี้มีคุณภาพหรือไม่ ภายใต้รูปแบบการตัดสินใจหนึ่งๆ เท่านั้น ดังนั้นคุณภาพกำไรเพียงอย่างเดียวจึงไม่มีความหมาย 2) คุณภาพของตัวเลข

กำไรที่รายงานขึ้นอยู่กับว่าตัวเลขกำไรดังกล่าวให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทหรือไม่ 3) คุณภาพกำไรจะถูกกำหนดจากทั้งความเกี่ยวข้องของผลการดำเนินงานด้านการเงินต่อการตัดสินใจ และความสามารถของระบบบัญชีการเงินที่จะวัดผลการดำเนินงาน อย่างไรก็ดี คุณภาพกำไรไม่ได้มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจในแง่การประเมินมูลค่าหุ้นเท่านั้น เพราะคุณภาพกำไรยังสามารถใช้กับการตัดสินใจใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการเงินด้วย

คุณภาพกำไรจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมาก เพราะผู้ลงทุนมองว่ากิจการที่มีคุณภาพกำไรสูงย่อมมีความเสี่ยงน้อยกว่ากิจการที่มีคุณภาพกำไรต่ำ เนื่องจากกิจการเหล่านี้จะจัดทำตัวเลขกำไรด้วยความรอบคอบไว้ก่อน ทั้งนี้เนื่องด้วยกิจการเหล่านี้กลัวความเสี่ยงในด้านอื่นๆ ที่จะตามมาตลอดจนความเสี่ยงจากโครงสร้างทางการเงินที่อาศัยการก่อหนี้สินค่อนข้างสูง และความเสี่ยงจากแผนการทางธุรกิจไม่ประสบความสำเร็จ กิจการที่มีกำไรที่มีคุณภาพมักจะมียัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรสูงกว่ากิจการที่มีคุณภาพกำไรต่ำ กล่าวคือ ยิ่งอัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรสูงขึ้นเท่าไร ยิ่งเป็นการสะท้อนว่ากิจการที่มีความเสี่ยงต่ำในสายตาของผู้ลงทุน และแสดงกำไรที่ต่ำกว่าความเป็นจริง (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2543: 553)

นอกจากนั้น The Financial Accounting Standards Board (FASB) ได้กล่าวว่า กำไรที่แท้จริงหรือกำไรที่มีคุณภาพควรเป็นกำไรที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติ สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดที่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแทนสินทรัพย์ที่เสื่อมค่าได้และเป็นกำไรที่ได้มาจากรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ รวมทั้งกิจกรรมที่มีนัยสำคัญที่

ก่อให้เกิดกำไรได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

จากที่ได้กล่าวมาพอสรุปได้ว่า คุณภาพกำไรหมายถึง กำไรที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติ สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดที่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแทนสินทรัพย์ที่เสื่อมค่าได้ และเป็นกำไรที่ได้มาจากรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ รวมทั้งกิจกรรมที่มีนัยสำคัญที่ก่อให้เกิดกำไรหรือระดับความระมัดระวังที่อยู่เบื้องหลังการจัดทำตัวเลขกำไรของบริษัท

จากการศึกษาพบว่าผู้วิจัยส่วนใหญ่ทำการวิเคราะห์คุณภาพกำไรโดยใช้ อัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณขึ้นจากงบกระแสเงินสด เนื่องมาจากอุปสรรคในการตีความหมายและการวิเคราะห์งบการเงิน โดยเฉพาะเมื่อกำไรที่คำนวณขึ้นตามเกณฑ์คงค้างและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานไม่สัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน การวิเคราะห์งบการเงินโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณขึ้นจากงบกระแสเงินสดจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยลดผลกระทบที่เกิดจากการใช้วิธีการบัญชีที่แตกต่างกันสำหรับรายการและเหตุการณ์เดียวกันออกไป รวมถึงช่วยขจัดปัญหาในการปันส่วนค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) ที่อาจบิดเบือนไปตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในแต่ละกิจการ โดยอัตราส่วนทางการเงินที่นำมาใช้วัดคุณภาพกำไรส่วนใหญ่ ได้แก่ 1) ดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Index: OCI) 2) อัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Cash Flow Adequacy: CFA) เนื่องจาก Gibson (1995) ได้ให้แนวคิดว่ายัตราส่วนดังกล่าวสามารถใช้เป็นเครื่องช่วยสังเกตถึงคุณภาพกำไรในเบื้องต้นว่า (1) กิจการยังคงสามารถรักษาระดับสินทรัพย์ไว้ได้

หรือไม่ (ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดจากการดำเนินงานของกิจการกับกำไรขาดทุนก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเงินได้) (2) กิจการสามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานได้เพียงพอหรือไม่ที่จะนำไปลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนนำไปซื้อสินค้าเพิ่มขึ้นเพื่อนำมาขาย นำไปจ่ายเงินปันผลและนำไปจ่ายชำระหนี้สินของกิจการ ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าอัตราส่วนดังกล่าวเป็นตัวแทนที่ดีในการวัดคุณภาพกำไรของกิจการ

การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาพบว่ามีนักวิจัยหลายท่านได้ทำการวิจัยและพบว่าค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรโดยเฉพาะงานวิจัยของธุรกิจที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Van de Poel, K., Majoor, S., Vanstraelen, A. (2008) ได้ทำการศึกษามาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ในเรื่องค่าความนิยมโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทจดทะเบียน 15 ประเทศในสหภาพยุโรป ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ในช่วงปี ค.ศ. 2005-2006 พบว่า บริษัทมักมีการปรับแต่งรายได้ให้สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง Penman (2007) ได้ศึกษาการบัญชีที่ยึดหลักความระมัดระวังคุณภาพกำไรและผลตอบแทนจากหุ้น พบว่ากำไรที่มีคุณภาพเป็นตัวบ่งชี้ที่ดีในการพยากรณ์กำไรในอนาคต และได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทใน New York Stock Exchange ในปี ค.ศ. 1995 -1997 รวมทั้งสิ้น 46,955 บริษัท ใช้ C – scores ซึ่งเป็นดัชนีใช้วัดระดับผลกระทบของวิธีบัญชีแบบยึดหลักความระมัดระวังในงบแสดงฐานะการเงิน ประกอบด้วย ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าเสื่อมราคา รายได้รอตัดบัญชี การเผื่อการตีราคาสินทรัพย์ หนี้สินเงินบำนาญ การประมาณการหนี้สินอื่นๆ และวิธีการปฏิบัติทางบัญชีประกอบด้วย สำรองสินค้าคงเหลือ สำรองค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา และสำรองค่าใช้จ่ายในการโฆษณา การใช้ Q – scores ซึ่งเป็นดัชนีในการวัดระดับผลกระทบของวิธีบัญชีแบบยึดหลักความระมัดระวังในงบกำไรขาดทุน ค่าดัชนี G – score และ Q – score คะแนนยิ่งต่ำยิ่งทำให้คุณภาพกำไรยิ่งสูง และ Henning, Lewis และ Shaw (2004) ได้ศึกษาถึงมูลค่าขององค์ประกอบของค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจกับความสัมพันธ์ของราคาหลักทรัพย์ (Market Price) และผลตอบแทน (Returns) จากกลุ่มตัวอย่างของฐานข้อมูล Compustat จำนวน 1,578 บริษัท ในระยะเวลาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 – 1994 ซึ่งองค์ประกอบของค่าความนิยมนั้น จะยึดตามมาตรฐาน ฉบับที่ 16 (APB Opinion 16) ที่ได้ทำการแบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ และได้ทำการจัดกลุ่มองค์ประกอบของค่าความนิยมใหม่เพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์และแยกเป็น 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) ส่วนเกินที่เกิดขึ้นระหว่างมูลค่ายุติธรรมกับมูลค่าตามบัญชีของกิจการของผู้ถูกซื้อ (Write up of the Target Firm, Assets) 2) มูลค่ากิจการของผู้ถูกซื้อเพื่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (Going Concern) ประกอบด้วย 2.1) อัตราผลตอบแทนเกินปกติของกิจการผู้ถูกซื้อก่อนวันรวมกิจการ (Synergy) 2.2) ส่วนที่เหลือจากมูลค่าความนิยมที่เกิดขึ้นของกิจการผู้ถูกซื้อ (Residual) รวมถึงได้กำหนดมูลค่าตามบัญชีของหุ้น มูลค่ายอดรวมของค่าความนิยมและหนี้สินรวมเป็นตัวแปรควบคุม เพื่อใช้ขจัดความแตกต่างของข้อมูลในแต่ละกิจการที่จะนำมา

วิเคราะห์ให้ผลลัพธ์สามารถเปรียบเทียบกันได้ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของค่าความนิยม คือ มูลค่ากิจการผู้ถูกซื้อ (Going Concern) อัตราผลตอบแทนเกินปกติของผู้ถูกซื้อ (Synergy) โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อราคาหลักทรัพย์และผลตอบแทนของกิจการภายหลังการรวมธุรกิจ แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อส่วนที่เหลือจากมูลค่าของค่าความนิยมที่เกิดขึ้น (Residual) เนื่องจากนักลงทุนคาดการณ์ถึงผลตอบแทนส่วนเกินที่จะได้รับ ภายหลังจากการซื้อหรือรวมธุรกิจไปแล้วมูลค่าของส่วนที่เหลือในค่าความนิยมจึงไม่มีผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุน

นอกจากนั้น เมตตา เสมสมบุรณ์ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิในช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553 ผลการวิจัยพบว่าค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ 1) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ ได้แก่ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน 2) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น 3) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้ ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และ 4) ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนวัดสภาพคล่อง ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว

พรรณทิพย์ อย่างกลั่น (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลัก ทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์คุณภาพกำไรโดยใช้วิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital Accruals : WCA) และวิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (Total Net Operation Accruals : NOA) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามวิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน และวิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีและงบการเงินตั้งแต่ปี 2553 – 2556 ซึ่งผลการวิจัยคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลัก ทรัพย์แห่งประเทศไทย (กลุ่มอุตสาหกรรม) โดยใช้วิธีคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน และหากเปรียบเทียบคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลัก ทรัพย์แห่งประเทศไทย (กลุ่มอุตสาหกรรม) โดยใช้วิธีคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการทำงานแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมีคุณภาพกำไรกับประสิทธิภาพในการทำงาน พบว่า คุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานในระดับที่ค่อนข้างสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลัคนา พูลเจริญ (2555) ได้การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจกับความสามารถในการ

ทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิในช่วงปีพ.ศ. 2550 – 2552 ยกเว้นกลุ่มธุรกิจการเงินและบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งวัดโดยอัตรากำไรผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นแต่ค่าความนิยมไม่มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วย อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ จำแนก 7 กลุ่มอุตสาหกรรม พบว่าในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค กลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี ที่วัดด้วยอัตรากำไรขั้นต้น และอัตรากำไรสุทธิ ซึ่งทั้ง 2 อัตรานี้เป็นอัตรากำไรที่จะแสดงความสามารถของบริษัทในการเปลี่ยนแปลงของยอดขายให้เป็นกำไรขั้นต้นต่าง ๆ จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า ทั้ง 7 กลุ่มอุตสาหกรรมมีความสามารถในการทำกำไรแตกต่างกัน ซึ่งนักวิเคราะห์ทางการเงินมักใช้อัตรากำไรส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรประเมินผลประกอบการของบริษัท โดยพิจารณาจากยอดขาย สินทรัพย์ส่วนของผู้ถือหุ้น หัก และมูลค่าหุ้น กำไรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่นักลงทุนใช้ในการลงทุนในกิจการหนึ่งบริษัทที่มีผลประกอบการไม่ดี ไม่สามารถทำกำไรได้จะส่งผลให้ไม่สามารถดึงดูดเงินลงทุนจากแหล่งทุนภายนอกได้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทางการเงินก็สนใจในผลกำไรเช่นกัน เพราะมันคือเครื่องสะท้อน

ถึงอนาคตของบริษัทและความพยายามในการทำกำไรเพื่อชำระหนี้ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายล้วนแล้วแต่ให้ความสนใจในการทำผลกำไรของบริษัท เพราะมีความสำคัญอย่างมากในการเพิ่มมูลค่าของบริษัท ในอนาคต การวัดผลกำไรของบริษัท หากจะดูงบการเงินเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ การนำอัตรากำไรของบริษัทมาช่วยในการวิเคราะห์ก็จะช่วยให้สามารถมองภาพสถานการณ์ และการทำกำไรของบริษัทได้ดีขึ้น อิศรีย์ โชว์วิวัฒนา (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับเงินปันผลตอบแทนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งอ้างอิงตามตัวแบบการวัดระดับความสัมพันธ์ของรายการคงค้างรวม โดยศึกษาเฉพาะบริษัทซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นกลุ่มสถาบันการเงินอื่นได้แก่ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ กลุ่มบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และกลุ่มบริษัทประกันภัยและประกันชีวิต ตัวแทนของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมคัดเลือกจากค่าเฉลี่ยของเงินปันผลตอบแทน ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) กิจการที่มีเงินปันผลตอบแทนในอัตรากำไรที่สูงที่สุด 2) กิจการที่มีเงินปันผลตอบแทนเท่ากับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม และ 3) กิจการที่มีเงินปันผลตอบแทนต่ำที่สุดในอุตสาหกรรม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2550 ผลการวิจัยพบว่า รายการคงค้างที่ควบคุมได้และไม่ได้ และตัวส่งสัญญาณถึงคุณภาพกำไรนั้น มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของรายการคงค้างรวมจริง จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ ทำให้ทราบว่าตัวแปรอิสระอันเกิดจากตัวแปรควบคุมตามแนวคิดดั้งเดิมนั้น เป็นไปตามข้อสรุปตามการ

ทบทวนวรรณกรรมจริง โดยความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และเงินปันผลตอบแทนมีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวส่งสัญญาณถึงคุณภาพกำไรจริงตามความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับรายการคงค้างรวม ซึ่งผลของการวิจัยสามารถยืนยันได้ถึงความสามารถของเงินปันผลตอบแทนในการเป็นตัวแทนของข้อบ่งชี้คุณภาพกำไรได้อย่างไม่มีปัญหาใดๆ นอกจากนั้น ชูติมา รัชยะพงษ์ (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจและคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิในช่วงปีพ.ศ. 2547 – 2550 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจและคุณภาพกำไรของบริษัท ตัวแทนในการวัดคุณภาพกำไร ประกอบด้วยอัตราส่วนทางการเงิน 2 อัตราส่วน คือ 1) ดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Index: OCI) และ 2) อัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Cash Flow Adequacy: CFA) ตัวแปรอธิบายคือ ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ และตัวแปรควบคุม คือขนาดของกิจการ อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้ กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างรวมและผลขาดทุนของกิจการ ผลการศึกษาพบว่า ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไรซึ่งวัดโดยอัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Cash Flow Adequacy: CFA) เพียงอัตราส่วนเดียว ส่วนตัวแปรควบคุมพบว่ากระแสเงินสดจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไรซึ่งวัดโดยดัชนี

กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Index: OCI) และอัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Cash Flow Adequacy: CFA) และพบว่าค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างรวมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไรซึ่งวัดโดยดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Index: OCI) และอัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Cash Flow Adequacy: CFA) ส่วนอัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไรซึ่งวัดโดยดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Index: OCI) และพบว่าผลขาดทุนของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Index: OCI) ส่วนตัวแปรควบคุมที่เหลือคือขนาดของกิจการและอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้ไม่พบความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไร

สรุป

จากการวิเคราะห์ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลจากงบการเงินหรือนักลงทุนได้เล็งเห็นความสำคัญของค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ ใช้ในการวิเคราะห์หรือตัดสินใจด้านต่างๆ เพราะค่าความนิยมสามารถบ่งบอกได้ถึงผลตอบแทน โดยบริษัทที่มีค่าความนิยมสูงย่อมมีมูลค่าของบริษัทสูงไปด้วย เพื่อใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต แต่อย่างไรก็ตามในการจ่ายจำนวนเงินส่วนเกินที่มากกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกซื้อ อาจเนื่องมาจากการประเมินมูลค่ากิจการผิดพลาดหรือเกิดจากการ

ที่ผู้บริหารตัดสินใจซื้อกิจการในราคาสูงเพื่อจะได้เป็นเจ้าของธุรกิจทั้งหมด ทั้งนี้ต้องศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์อย่างระมัดระวังรอบครอบ จากการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไร ซึ่งการวัดคุณภาพกำไร ส่วนใหญ่จะวัดจากดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน และอัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ในแต่ละวิธีมีผลที่แตกต่างกัน ดังนั้นผลศึกษาที่ได้จึงเป็นแนวทางที่ใช้ในการวัดผลคุณภาพกำไรสำหรับใช้ในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน อย่างไรก็ตาม การวัดคุณภาพกำไรไม่ควรใช้เพียงวิธีหนึ่งวิธีใดแล้ว

สรุปผลถึงคุณภาพกำไรของกิจการ อีกทั้งการวัดคุณภาพกำไร ไม่ได้เป็นคำตอบสุดท้ายที่จะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการทั้งหมด แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้นำไปใช้ และวัตถุประสงค์ที่ต้องนำไปใช้ในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่ต้องการ ซึ่งควรใช้ควบคู่กับการพิจารณาในส่วนอื่นด้วย เช่น สภาพแวดล้อม สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศและของโลก แนวโน้มของแต่ละธุรกิจ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- ชลธิชา นาควิสุทธิ์. (2547). *ค่าความนิยม*. วารสารนักบริหาร. มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณะ.
- ชุติมา รัชยะพงษ์. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจและคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- พรณทิพย์ อย่างกลั่น. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. *วารสารวิชาการระดับชาติ, ครั้งที่ 10 ปี 2558*, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เมตตา เสมสมบุรณ์. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*, *วารสารเกษมบัณฑิต, 18(1 มกราคม – มิถุนายน 2560)*, 82-96.
- เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2547). *ทฤษฎีการบัญชี*. กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น.
- ลัคนา พูลเจริญ. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- วรศักดิ์ ทุมมานนท์. (2543). *คุณรู้จัก Creative Accounting และคุณภาพกำไรแล้วหรือยัง*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ไอโอเน็ตอินเตอร์เทรตริซอสเซส.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2560). *มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง การรวมธุรกิจ*. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2560 <http://www.fap.or.th/>
- สรพงษ์ ลิ้มปัทมกุล. (2547). *คุณภาพกำไรของธุรกิจ*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมนิติเพรส.

- สมชาย สุภัทรกุล. (2548). แรงจูงใจในการตกแต่งกำไรเพื่อบรรลุเป้าหมายกำไร TBS on Corporate Governance – กำกับดูแลกิจการที่ดี. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อิสริย์ โชว์วิวัฒนา. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับเงินปันผลตอบแทนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 29 (3), 48-46.
- Dechoew P., W. Ge and C. Schrand. (2010). *Understanding earning quality: A review of the proxies, their determinants and their consequences*. *Journal of Accounting and Economics*, 344-401.
- Gibson, C. H. (1995). *Financial Statement Analysis: Using Financial Accounting Information*. Cincinnati, Ohio: South West College Publishing.
- Henning, S.L., Shaw, W.H., Stock, T. (2004). *The Amount and Timing of Goodwill Write offs and Revaluations: Evidence from U.S. and U.K. Firms*. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 23, 99-121.
- Penman, S. H. (2007). *Financial Reporting Quality: Is Fair Value a Plus or a Minus?*. *Accounting and Business Research*. (37), 33-44.
- Stickney, Clyde.P. (1996). *Financial Statement Analysis a Strategic Perspective*. Harcourt brace Jovanovich, Inc.
- Urapeepattanapong, Kittipong et al. (2007). *Mergers: Opportunities of Thai Business*. Bangkok: The Stock Exchange of Thailand.
- Van de Poel, K., Maijor, S., Vanstraelen, A. (2008). *Implementation of IFRS within Europe: the Case of Goodwill*. (Online). Retrieved April 29, 2015 . From [http://aaahq.org/meetings/AUD2009/Implementation Of IFRS.pdf](http://aaahq.org/meetings/AUD2009/Implementation%20Of%20IFRS.pdf).